

Ιόρδη Μόνι

έντυπο δρόμου για τη διάδοση της εξέγερσης Σεπτέμβριος 2018

Η ανθρωπότητα είναι μια συνεχής εξέγερση σκλάβων

-Ζούμε εν ογωνία.

-Μόνο σε ότι απουσιάζει έχουμε κριτήρια περίσσεια του θανάτου.

-Ζούμε τα μνημόσυνά μας, για να καθοδήνουμε το επιθακών θάνατό μας.

-Μιλάς για το θάνατο σαν να τον γνωρίζεις. Μιλάς σαν να ξέρεις τι είναι, πως είναι.

-Όχι, όχι δεν μιλάω για αυτόν τον θάνατο. Τον τελέφορο, όχι, μιλάω για τη μη ζωή. Για τη σκλαβίτω των υγρομάτηλων συναισθημάτων, για την ανονίσια ζωή. Για την χωρίς πόνο, χωρίς επίευθερία. Για αυτόν τον θάνατο. Τον ζωντανό.

-Σαν να προσπαθείς να μου μηλάς με αθήθεια. Δεν μπόρεσα να βρω πουθενά καμία, μόνο ένα ψέμα που επιβεβαιώνεται από σύμμα σε σύμμα. Κατέληγα να κοιτάζω στα μάτια μόνο τον άλιπον οδηγό αυτοκινήτου, που συναντιούνται τα μάτια μας στο φόβο της πόλης.

-Φόβος οδηγός. Ανάμεσα σε μικρές σουρεαλιστικές παύσεις αρχίζει να μεσουρανεί το ολό-

γραμμα της επιθυμίας.

Να εκπλαρείς μια δολοφονία από έναν ήρωα δοιλόφονο.

Αυτό είναι μοναχιά.

-Τόσα χρόνια μετέπειτα το παράλογο, και μόλις το οντιθόμβανομαι, έχει από πάνω του όλες τις ποιγικές του κόδων.

-Ποιότητα, βάθε σε όλα σου ποιότητα και απόλλουσαν,

-Ποιότητα σε μένα και εμάς. Πως εξελίσσεται αυτό;

-Μου το έπειγαν πριν κατατάχω στις πλεγέωντες των καταναλωτών. Αρκεί να έχεις να πληρώσεις τους πλόγους που θέλεις να zήσεις.

-Η ψυχική υγεία είναι ακριβώς η τυποποίηση και η υποβίβαση καθενός στην κατάσταση των καταναλωτών" λέει η Ζουντίτ Μινέρ-Λακάν, και συμφωνώ για την υγεία, χάρα.

-Κάθε τρεπός είναι μια δηλώση πολιτικής ανυπακοής.

-Κάθε αυτόχειρας

είναι ένα σμάρι πλόγια που δεν μπορεσαν να συνεχίσουν.

-Δεν υπόρκουν πλόγια που μπορούν να σκοτώσουν, ίσως να μπορούν να εμφανίσουν πολύ κοντά το θάνατο.

-Μετένεται ο χρόνος. Όλα στη συντομία. Στην ταχύτητα.

-Στην ουσία μειώνεται ο χώρος. Για λόγους επιβίωσης, για να μην χρειαστεί να φανερωθούμε. Για να μην φανερώσουμε την αναξιότητα μας. Για να σωθούμε. Για αυτό τρέχουν όλα στο γρήγορο.

-Να φοβάσαι ότι ποθείς όσο ποθείς ότι φοβάσαι.

-Πλάζεις με τον καθέρετη σου. Είναι επικίνδυνο παιχνίδι ο καθρέψτης. Δεν έχει την μεγαλύτερη ασφάλεια της ηπαρξης. Την σκιά.

-Έως να δώσω μια μάχη εδώ, δεν προλαβαίνω για ταξιδιωτικές ανησυχίες

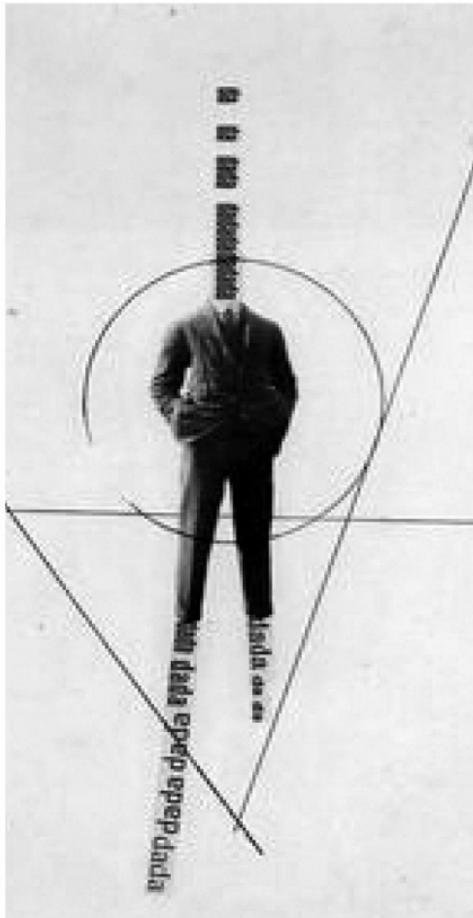
-τί μάχη;

-του παρόντος με του μέλλοντος,

-σωστό, μ' αυτή δεν χάνεις το ραντεβού, μια ζωή διαρκεί.

-Ναι και κάποιες εποχές, είναι πιο έντονη όποια τώρα, μα κυριότερο είναι ότι τώρα κινούνται και άλλοι προς το πεδίο μάχης.

Ο ΆΛΛΟΣ είναι το

ζητούμενο, και δεν θέλω να κάνω αυτό το ραντεβού.

-Ο άλλος είναι το ζητούμενο αλλά με τους όρους του, όχι ως ομοιώματα, εκεί την πατάω,

-Ναι ακριβώς δεν είναι προς χρήση, είναι η χρήση.

Πλησιάζω, ενωματώνω και κυρίως όχι προς προβολή του εαυτού.

-Ετσι ως ένα σημείο είναι αναπάντεχο αλλά εκεί χρειάζεται σιωπή.

-υπομονή
-ικανότητα
-διαιώγεια
και οιλλά που δεν έχουμε.

Το θέμα είναι πότε είναι το ζητούμενο,

-το θέμα είναι ον ποτέ είναι το ζητούμενο, γιατί η δική μου αίσθηση είναι ότι τα ανθρωπάκια του Μαγκρίτ μας περιγελάνε κατεβαίνοντας σα νιφάδες απ' τον ουρανό.

-Οπότε είναι π η ζήτηση το θέμα

-Έχουμε χάσει το τρένο της αλληλουχίας
-Αλληλουχία συνιστωσών. Λες η συνιστώσα να είναι η άλλη ερμηνεία της μετριόπτας;

Βέροια,
Γ.,
Γαλαζίας.

WASH YOUR HANDS

Η εξέγερση του Νοβοτσερκάσκ (ΕΣΣΔ, 1-3 Ιούνι 1962)

Το πρωί της Ιτς Ιούνι 1962 το ραδιόφωνο ανακοίνωσε την "προσωρινή" αύξηση στις τιμές του κρέατος και των γαλακτοκούκικων (35%), ενώ οι μισθοί στο μεγαλύτερο εργοστάσιο πιεκτηρικών μηχανών έβησε στο Νοβοτσερκάσκ (Novocherkassk) μειώθηκαν (30% με 35%) και ποικίλοι κάτοικοι ανυπέτωποι προβλήματα στέγαστος. Η δυσαρέσκεια των εργάτων για τις εξειδίσεις έφισε στα αυτιά της κομματικής επιτροπής καθώς και τη διεύθυνση του εργοστασίου που επισκέψτηκαν τους εργάτες απευθύνοντας ειρωνεύοντας αιλαζονικούς λόγους. "Βρομερά γουρούνια, μας εμπιάζουν!" φώνασαν καλώντας τον κόσμο σε απεργία. 14.000 εργάτες γέμισαν ασφυκτικά την πλατεία της πόλης, μα κίνηση από τα κάτω, αυθόρμητη, χωρίς πύγετες και εξωτερικούς παράγοντες. Στίθικαν οδοφράγματα στην σιδηροδρομική γραμμή, προσανθίζοντας έσις να διαβάσουν τα νέα για την απεργία. Στα βαγόνια γράφανε συνθήματα: "Δώστε μας κρέας και βούτυρο", "Κάντε κρέας τον

Χρουστσόφ!". Εμφανίστηκε πιο πολιτισμένο πλήθος. Η KGB βρίσκονταν ήδη εκεί στηνονιάς προβοκάτισης και φωτογραφίζοντας τους απεργούς με μικροκάμερες σε αναπτήρες, πακέτα τοιχώγων κ.α. Όταν οι κυβερνητικοί προσπάθησαν να βγάλουν πλούτο από ένα μπακλόνι του εργοστασίου, το πλήθος τους πέταξε αντικείμενα.

Οι ανθρώποι δεν ήταν πια γονατιστοί και αυτό τρόμαζε τους πύγετες! Άρχισε ο σχεδιασμός για αποστολή απεργών σε άλλες πόλεις και κατάπληξη του τακσιδιούμενου για αποστολή γραμμάτων. Υπήρξαν προτάσεις για κατάπληξη κυβερνητικών γραφείων που ίμως απορρίφθηκαν. Κατέβασαν τα πορτρέτα του Χρουστσόφ και τα έκαψαν το βράδυ στην πλατεία. Την νύχτα στο στρατός απέκλεισαν την πόλη και περικύκλωσε το εργοστάσιο με υποπολιθίδα και τανκς, διαπλούντας τα οδοφράγματα. Ο κόσμος πήδουσε πάνω στα τανκς για να τα ωφελάσει. Διέταξαν τους απεργούς να γυρίσουν στην δουκιέλα. "Να πάνε οι στρατιώτες που κατέλαβαν το εργοστάσιο!" τους απάντησαν. Συνέλαβαν κόμιση που κατέληξε για χρόνια στις φυλακές.

Αντικρίζοντας τις προνέις βάρδιες μπροστά στις πύλες του εργοστασίου τανκς, στρατώπες και πράκτορες, έριξαν οργανημένοι τις πύλες και κατευθύνθηκαν διαδικλώνοντας προς την πόλη, καλύντας τα υπόλοιπα εργοστάσια και μαγαζιά που δήδι έτοιμοι ανταποκρίθηκαν. Επικρατούσε ενθουσιασμός καθώς περνούσαν πάνω από τα μπλόκα των τανκς φυλακώντας "κάντε χώρο για την εργατική τάξη" και έφτασαν στην κεντρική πλατεία. Μπροστά από το γεμάτο στρατό κύριο του δημοποιού συμβουλίου, πολύγραφον με τους στρατιώτες κι ίσων ένας από αυτούς χτύπησε μια γυναίκα. Έποιαν την πόρτα, τον χυτοφόρτωσαν και κατέλαβαν το κίριο. Βρήκαν τον εισαγγελέα κρυμμένο πίσω από μια πολυθρόνα ενώ οι άνρες της KGB το έκασταν πέτρωντας από τα πορτώματα. Απλάπταν την απειλεθερωτάν των κρατουμένων. Στην προσπάθειά τους να καταπλέψουν το αρχηγείο της πολιτισμένης ο στρατός άνοιξε πυρ. Σκότωσαν πολλούς. Σκότωσαν πρώτα τα παιδιά που κοίταζαν πάνω στα δέντρα και συνέπισαν να πυροβολιστούν στο πλήθος. Ηλικιωμένους, γυναίκες, παιδιά, βρέφη... Όποιες έπιασαν δεν δόθηκε στην οικογένειά του, πειάζηκαν όπα μέσα σε φορητήγ. Μέχρι σήμερα ο αριθμός των νεκρών παραμένει άγνωστος. Το ραδιόφωνο δεν είπε κουβέντα για όντα συνέβη. Οι κρατούμενοι στάθικαν σε στρατόπεδα συγκέντρωσης. Η πόλη βρίσκονταν σε καθεστώς απαγόρευσης κυκλοφορίας. Ακούστηκε από οδισματούχο πως παρόμοια με το Νοβοτσερκάσκ συνέβησαν και στην πόλη Μουρόψ.

Ο μεγίστευτη αναρχοαναρχική πολιτική Σιάουντα που αιματείσει στα γεγονότα, δοιοφορούνθηκε το 1990 (κυνηγητική μέχρι θανάτου από την KGB) για την δράση του και την ιστορική του έρευνα.

Πολύ πριν από τον 19ο αιώνα, πριν από το κοινωνικοπολιτικό δεδουλέων της ταξίδιοποιας, οι αρχαίοι Ελλήνες φιλόσοφοι είχαν προτείνει τις βασικές αρχές μιας αναρχικής κοινωνίας με έναν τρόπο ζωής εναρμονισμένο όμι με τους νόμους της κράτους, απλά με το φυσικό δίκαιο που κάθε άνθρωπος κατέχει και το κοινωνεί θάνατον δεν διακεκείται από το κέρδος και την έσουσιά.

Ευμοδιογικά η πλέξη «αναρχία» πρόχειται από το ρήμα ἄρχω = προΐμαι, κυβερνώ, διαφεύγω, εξουσιάζω, διοικώ - με πρόθεμα το στερπτικό «α» - ή από το ουσιαστικό αρχή = προγενούντα, εξουσία, κυβέρνηση, πυρεσία. Ο «αναρχίκος» έτσι είναι ίδιο με το αρχαίο «άναρχος» = α(ν)+αρχός, όπου αρχός σήμαινε τον ταγό, τον πρέσιν, τον αρχηγό και είναι οποιόνας αυτός που δεν έχει ή δε θέτει να έχει κανέναν πρέσιν, κυβερνήσην ή αρχηγό, με άλλα πόντια ο αυτόνομος και αυτεξόντος. Από το ίδιο ρήμα «ἄρχω», εναντίον του οποίου τάσσονται οι αναρχικοί, πρόχειται και ο αρχαία ελληνική πλέξη «Ἄρχων» = Άρχοντας, Κύριος, Ηγέτης, Αρχηγός, Εξουσιούτης.

Τις δεκάδες οργανωμένες πόλεις- κράτη που είχαν συγκροτή-

υπάρχει πραγματική δικαιοσύνη και η δημοιουργία μιας ειλεύθερης, φυσικής κοινωνίας που βασίζεται στην αιθλητική γύρη.

Θα συναντήσουμε τέτοιες αντιτίψεις σε αρχαίους Ελλήνες φιλόσοφους χωρίς να δημιουργούν κινηταικό ειρμό απλά με ακριβή κατεύθυνση και νόμιμα.

Σοφιστές

Οι Σοφιστές ονομάζιαν το νόμο «τύραννον της φύσης».

Οι Σοφιστές είχαν ταχθεί καθαρά εναντίον του νόμου, ομφιστηπάντια την υποτιθέμενη θεϊκή καταγωγή του και αποδεικύνοντας με αιράνταχτα επικειρήματα ότι αυτός θεσπίστηκε από τον ίδιο τον άνθρωπο, για να μπορέσει να ζητεί κοινωνικά μαζί με τους άλλους ανθρώπους. Οι εκάστοτε δύμας άρχοντες της ποιλίτειας εκμεταλλεύτηκαν αυτήν την αρχική κοινή συμφονία όλων των μελών της κοινωνίας για κοινωνική συνοχή και κρησιμοποίησαν το νόμο για να διαιωνίσουν την κυριαρχία τους και να προάγουν τα συμφέ-

Άνευ Αρχής στην Αρχαία Ελλάδα

σει την αρχή του νόμου και νομοθεσίας, ήρθε να αναταράξει την αρμοδιότητη, τη ποιλίτεια, την επειθερία σκέψης και πλόγου, δημιουργώντας παραδοξότητες και αφεπτήρες που ακόμη συνεχίζουν να δρομολογούν ειλευθερίες.

Η αντίτιψη των αρχαίων Ελλήνων για το νόμημα του νόμου έχει να κάνει με το σύνολο των γραπτών που χρονισμένους στην ευημερία της πόλης και των πολιτών, απλά και το άγραφο δίκαιο που είναι έμφυτο και ασκείται όχι από το φύλο κυρώσεων, απλά από το αίσθημα της αιδούς. Αυτή η σκέψη ανάμεσα στο γραπτό και άγραφο δίκαιο αποτελείσαν την αφεπτήρα για τους αρχαίους «αναρχικούς» φιλοσόφους.

Ο αναρχισμός, απορρίπτει τους νόμους που έχουν θεσπιστεί από ανθρόπους, καταδικάζει την αιτομική ιδιοκτησία και την ύπαρξη έξουσίας, θεωρεί μάλιστα και τις δύο γενεσιούργες αιτίες του εγκίνηματος. Αντίθετα, χωρίς νόμους, ιδιοκτησία και έξουσία,

ροιτά τους, καθιστώντας τον νόμο από ελευθερωτή δυνάστιτο.

Τό «δίκαιο» έτσι δεν είναι άλλο παρά τα «νόμιμα», δηλαδή αυτά που οι ισχυροί νομοθέτησαν μέσα στην ποιλίτεια, όπως ομόλογε και ο Γλάυκονας στην «Ποιλίτεια» του Πλάτωνα: «και ονομάσαι το υπό του νόμου επίταγμα νόμιμον τε καὶ δίκαιον». Ο Θρασύμαχος επιστημένει, «το δίκαιον...το του κρέπιτον τε καὶ ἀρχοντος συμφέρον» (το δίκαιο είναι το συμφέρον του άρχοντα και του ισχυρότερου).

Όπως υποτιθίζουν οι σοφιστές, οι άρχοντες έβαλαν μερικούς ευφρεύτες νομοθέτες να δημιουργήσουν την έννοια ενός «θείου» απόδικρον δύνατος που σε παρακολουθεί από μακρά και κατοπινέτε οἶles της πράξεις σου, υμωρώντας σε αυτή ή στη μετέπειτα ζωή σου για τις παρεκροπές σου.

Ο Ζάπεικος και Ανάχαρσης είχαν επιστημένει ότι, οι νόμοι μοιάζουν με τον ιστό της αράχνης. Αν πέσει μύγα ή κουνούπι πιάνεται,

“ενώ αν πέσει σφίκα ή μέλισσα τον σχίζει και φεύγει, έτσι και στους νόμους, αν πέσει κάποιος φωκός πιάνεται, ενώ αν ησει κάποιος πιλόσιτος, εύκολα διαφέγει”. Μήπως το δίκαιον του νόμου είναι δίκαιο των Αρχόντων και δικιά τους επινόηση;

Ο Θαύμης προσπάθησε να ξεκαθαρίσει την σχέση της Δημοκρατίας και των νόμων. «Αριστον θημοκρατία είναι εκείνη που δεν έχει ούτε ποτὲ πιλόσιτούς, ούτε φωκός ποτήτες» και ο Ανάκαρτος, έλεγε, ότι είναι εκείνη στην οποία «ενώ σε όλα τα άττικα επικρατεῖ ισότητα, η υπεροχή προσδιορίζεται με βάση την αρετή και η κατωτερότητα με βάση την κακία». Ο Βιάντας επίσης συμπλήρωσε: «Ωταν ιμάς τους άντους, την ποιητεία υψώνεις». Οι θημοί τους άντους, την ποιητεία υψώνεις:

Ο Δημοσθένης όμως επέμενε, ο νόμοι είναι η ψυχή της ποιητείας. Όπως ακριβώς το σώμα άμα στερηθεί την ψυχή πεθαίνει, έτσι και η πόλη, άμα δεν υπάρχουν νόμοι καταστρέψει. Απλά ο σοφιστής Αντιφάντης απάντησε. «Ο μηδέ αδικών ουδενός δεῖται νόμον». (Αυτός που δεν οδικεί, δεν έχει ανάγκη από κανέναν νόμο.)

Ο Σοφιστές δεν ήσαν όμως μόνον άθεοι, ήσαν και πλήρως αγνωστικοί στές-υποκειμενιστές, θέτοντας σα μέτρα όλων των πραγμάτων τον ίδιο τον άνθρωπο και υποστηρίζοντας τη μη ύπαρξη αντικειμενικής Αληθίερας, παρά μόνον μιας ρητορικής επικειμενιστικούς που προσποθείται να επιβιβλεῖ στους μήποτε με την τέκνη της πειθόυς, παρότι καμία πρόταση δεν είναι στην πραγματικότητα αποδεστέρη καμίας άλλης. Όλες οι αληθειες είναι σκευές και αναφέρονται πάντα στον άνθρωπο και στις ερμηνείες του. Όλα είναι υπομορφήματα του νου του άνθρωπου, άλλα είναι πλασματικά και φαίνονται σα πραγματικά και ουσιαστικά μόνο μέσω της τέκνης της πειθούς.

Ο Λυκόφρων (αρχές 4ου αιώνα π.Χ.), μαθητής του σοφιστή Γοργία, δηλώνει προκλητικά ότι δε διαφέρουν σε τίποια θρυσσή έχουν ταπεινή από όσους έχουν αρχοντική κατα-

γωγή. Ο Αριστοτέλης αναφέρει μάλιστα στα «Πιλότικά» του και μια άλλη άποψη του Λυκόφρων. Η ποιητική κοινωνία είναι ... συμμαχία των ποιητών μεταξύ τους, που οπαίδιαφέρει από τις άλλες συμμαχίες (τις μειαστών των πόλεων) μόνο ως προς την απόσταση των τόπων (όπου ζουν οι σύμμαχοι). Και ο νόμος είναι μια συνθήκη ή σύμβαση, που οπαίδιαφέρει την Λυκόφρων του Σοφιστής, γίνεται εγγυητής ανάμεσα στους ποιητές για το δίκαιο τους στην μεταξύ τους σχέσης ή συναντήσεως, απλά δεν έχει ο νόμος τη δύναμη να κάνει τους ποιητές αγαθούς και δικούς.

Ο Άλκη δάμας δε, μαθητής και αυτός του Γοργία, ο οποίος δηλώνει ότι «επειθέρευρος αφίκε πάντας θεός. Ουδένα δύοντον η φύσις πεποιήνειν (ο θεός άφησε όλους τους ανθρώπους επειθέρευρους, κανένα δεν τον έκανε πάντας σκληρό). Ο σοφιστής Ιππίας διακήρυξε επίσης ότι οι άλλοι που είναι «σαγγενεῖς - οικείοι και ποιητή - φύσει ου νόμο», διότι «οι διοικον τω ομοιού φύσει συγγενές έστιν». Αφού ποιοπόν, οι άνθρωποι είναι φύσει ομοιού, είναι άρα και συγγενές. Οι νόμοι των ανθρώπων ποιητές φορές καταπίεζουν και βίζουν τη φύση: «ο δε νόμος, τύραννος των ανθρωπών, ποιητή παρά την φύσιν βίάζεται».

Αξίζει να σημειώσουμε επίσης τον ποιητισμό της Αθηναϊκής Σοφιστών, που έποιες τον Μ.Χ. αιώνα και ονομάστηκε «Επεινοσοφιστικός», επειδή έξιστορούσε τη γνώσεις του στη διάρκεια γευμάτων που του παρέθεταν οι ευγενείς. Ζούσε μια ποιητική ζωή, και αρνιόταν πάντα να φιλοξενεύεται μετά τις έξιστορούσεις του, προτιμώντας να κοιμάται επειθέρευρος κάπους και στην ύπνου, χωρίς να χρησιμοποιεί ποτέ τον κρήματα.

Σια μέσα του 5.Χ., όταν ο πλούς άρχισε να επηρέαζει από τις διδασκαλίες των Σοφιστών, οι Αρχότες φρόντισαν να τον ελέγχουν. Ο επαγγελματίας μάντης Διονείθης προτείνει τότε και ψωφίζεται (432 π.Χ.) το διαβόπτο «Ψήφισμα του Διονείθη» εναντίον

όπων όσων δεν πιστεύουν στα θεία και διδάσκουν υπερκόσμια πράγματα, με ποινές την εξορία, το θάνατο και το κάρυμα των βίβλων τους. Ο Κλέανθης μάλιστα, όπως αναφέρει ο Πλούταρχος, μήπως τον περίφημο αστρονόμο Αριστάρχο το Σάμο επειδή δίνει στη «ουράνια σφράγιδα» μένει ακίνητος και ότι ο Γη περιφέρεται σε πλούσιο κύκλο (εκείνηποτε) και συγχρόνως γύρω από τον άξονά της...».

Ποιητοί τούτου συστήματος αναγκάστηκαν να μη διακριθούσαν επειδήθεν την αθεΐα τους από το φόβο των ποινών, όπως και ο Πρωταγόρας, ο οποίος στην αρχή του βίβλου του «Περὶ Θεῶν» δήλωνε τα εξής: «Για τους θεούς δεν μπορεί να γνωρίζω ότι υπάρχουν, ότι δεν υπάρχουν, διότι υπάρχουν ποιλά που εμφύδονται την ακριβή γνώση, τόσο η επιλεκτή σαφών ενδείξεων όσο και η μικρή διάρκεια της ανθρώπινης ζωής...». Ακόμη όμως και αυτό πήναν αρκετό για να καταδικαστεί σε έξιστο και να καθαρίσται την βίβλη του. Ακόμα και ο Σωκράτης κατηγορίθμηκε αυτή την εποχή ότι έπειτε «έτερα καινού δαιμόνια και φυλακίσκοι και καταδικάστηκε σε θάνατο. Διώχθηκαν επίσης ο Ανασαγόρας, ο Σύλιπον, ο Θέοφραστος, ο Αριστοτέλης και άλλοι».

Πέραν όμως από το φιλοσοφικό και σκεπτικιστικό αναρχισμό των Σοφιστών, υπήρχαν αυτή την περίσσοδο στην Αθηναϊκή Δημοκρατία και άλλα, που διανομικά αναρχικά και ασεβή στοιχεία, όπως αποδεικνύουν οι ιστορίες για τη βεβήλωση των Επεινοσιών Μυστηρίων και την αποκοπή των πενών των Εργασίων στην Πλάτη. Ο βίτρος λυσίας αναφέρει το παραδείγμα του Κνησία, ο οποίος μαζί με άλλα τρία άτομα δημιουργήσαν ένα «Σύντομο Κακοδαιμονιστών» και διάλεγαν σκόπιμα διάφορες απαγορευμένες μάρεμές για να δειπνήσουν μαζί και να εμπιάσουν τους θεούς και τους νόμους της Αθηνών. Λέγεται μάλιστα ότι ο Κνησίας είχε βεβήλωσει ένα άγαλμα της Εκάτης.

Παρόπλη τη λοιδορία όμως που δέχθηκαν οι Σοφιστές στη διάρκεια των αιώνων από τα

συγγράμματα και τους οπαδούς της «Θείας Τριάδας». Σωκράτη, Πλάτωνα και Αριστοτέλη, αποκαταστάθηκαν μερικώς από τον Χέκλει και τελικά πήληψαν τη δεκαετία του '30 από πολλούς διαπρεπείς φιλολόγους, οι οποίοι έπασαν να μηδισουν μάλιστα μέρα αυτήν για Ελληνικό Διαφωτισμό, για την πνευματική εξέλιξη από το Μέθο στο λόγο και για τη σηροφή από το «είναι» και το «γίγνεσθαι» των προσωρικών φιλοσοφών στον ίδιο τον άνθρωπο και τη γνωστική του ικανότητα.

Άντιφόν ο Αθηναίος

Τα πολλά των κατά νόμον δικώνων ποτίεμέως τη φύσει κείται (Πολλά πράγματα δίκαια, σύμφωνα με το νόμο, είναι ενάντια στη φύση)

τα μεν για των νόμων επιθέα, τα δε της φύσεως αναγκαία.

(όσα επιβάλλουν οι νόμοι είναι περιορισμοί, ενώ όσα επιβάλλει η φύση αναγκαία).

Στη μέσα του δου αύρανα π.χ. ο πρώτος που αμφιφίπτοντες τους θεομύριους της ποτίεται ήσταν ο ασφατίνης Αντιφώνος ο Αθηναίος.

Τοιμά να διατυπώσει τη ρητικέληψη όπου ότι «φύσει πάντα πάντας οι μοίραις πεφύκαμεν και βράβαιοι και Επίτινες είναι», ότι όντοι οι άνθρωποι δηλαδή, είναι από τη φύση ίσοι και οι Επίτινες και οι βράβαιοι. Για τον Αντιφώνο οι οιάνθρωποι είναι από τη φύση τους όμοιοι, και οι νόμοι της ποτίεται είναι αυθαίρετοι κανονισμοί. Οι νόμοι της

ποτίεταις είναι ανθρώπινες συμφωνίες και επίκτητες, ενώ οι νόμοι της φύσης είναι ανώτεροι, και δημιουργούνται από την ανάγκη.

Η φύση βρίσκεται κοντά στην απλοθεία, περισσότερο από τον νόμο, αρκεί ο άνθρωπος με ορθό πόγιο να συμπερέψει με αυτήν. Ο Αντιφώνας ταυτίζει τον νόμο με τον ανθρώπινο ποτίευμα, τον οποίο επίσης απορρίπτει. Διότι ο ποτίσιμος αντιτίθεται στην ισότητα που

υπαγορεύει πη φύση και παραβιάζει τη φυσική δικαιοσύνη, αφού καρκιπρίζεται από εθνικές και κοινωνικές δικρίσεις. Από αυτή την όψη, οι πρωτόγονες φυλές, κατά τον Αντιφώντα, βρίσκονται πιο κοντά στην ευισχία απ' ότι οι ποτίσιμες ήταν.

Προϋπόθεσης απαραίτητες είναι η ομονόια ανάμεσα στα μέλη της κοινότητας και η παιδεία. Ως πατέρεια ο Αντιφώνος χρησιμοποιεί πάλι τη φύση που η ποιοτιά της θα επιδρά στη διαμόρφωση της προσωποπόιησας και θα δημιουργεί στον άνθρωπο ισχυρές εσωτερικές αντιτάσεις απέναντι σε εξωτερικούς απλο-

τριωτικούς παράγοντες.

Ζήνων ο Κιτιές

Τη φύση ως πρότυπο ζωής πρόβαθη και ο Ζήνων ο Κιτιές (από το Κίτιο της Κύπρου, 335-263 π.Χ.), Ιερυθίνος τους Σωκατοριού με κέντρο την «Ποικιλή Στάδη της Αγοράς ή της Αθηνών από όπου και πήρε το όνομά της ο Σχολή. Δάσκαλοί του ήταν οι φιλόσοφοι

εκείνοι του Σύμπαντος, μια ζωή στην οποία αποφεύγουμε κάθε πρότι για ότια τα οντά νόμο, δηλαδή τον ορθό πόγιο. Θεωρούμε σα βασική δρεπή το φρόντιση, από την οποία απορρέουν οι τρεις Πλατωνικές αρετές: της ανδρείας, της σωφροσύνης και της δικαιοσύνης. Η συνύπαρξη και των τεσσάρων αυτών αρετών είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την πιθανή τελείωση του ανθρώπου,

Κράτης, Στίπλων, Ξενοκράτης και Πόλεμοι, κοντά στους οποίους μαθήτευσε για μια εικοσαετία.

Ο άνθρωπος πρέπει να ζουν «ομοιογονέμενα τη φύσει», δηλαδή ανάλογα προς τη φύση, π οποία είναι και ο γενικός νόμος του κόσμου.

Συγκεκριμένα ο Ζήνων έλεγε: «Ως οικοπός ορίζεται η ζωή σε συμφωνία με τη φύση, ή σε συμφωνία με την ίδια μας την ανθρώπινη φύσην. Αναφέρεται μάλιστα ότι άντι το καράβι με το οποίο τζίδευε ναυάγησε και έχασε όπι

την περιοσιά του, ο Κύπριος φιλόσοφος είπε την περίφημη ρήση: «Τώρα που ναυάγησα, έχω καθό ταξίδι!».

Την επιζήμια επίδραση του πλούτου και το άδικο της αιολικής ιδιοκτησίας σιγάσσεται επίσης, όταν έπειτας η ποινιέλεια κάνει φιωτικό τον πλούτο και διπλασιάζει τη δυστυχία των φωτών· και πως και καρποί ανήκουν σε όπους, η γη σε κανέναν!».

Ακόμη πιο κοντά στα ίδεων του αναρχισμού μας φέρειν η «Ποιοτήται» του Ζήνωνα, έργο από το οποίο ελάχιστα αποσούματα έχουν ασθεῖ. Στον κόσμο που φαντάζεται ο Ζήνων δεν υπάρχουν δικαστήρια, οργανα τάξης, στρατός, ναοί, χρήματα, ούτε καν σχολεία και γάμοι. Οι άνθρωποι ζουν όλοι μαζί, σαν αγέλη, σε μία οικουμενική κοινότητα που πειταιργεί με τα ίδια πήδη και τους ίδιους φυσικούς νόμους. Σε αυτήν την «ακρατική» κοινωνία, που διέπειται από πλήρη ελευθερία και ισότητα, δεν υπάρχει περιοσιά ούτε οικογένεια. Ο άνθρωπος μπορεί να ζησει ειρηνικά με το έντσικτο της αυτοσυντήρησης, όπως και το κοινωνικό έντσικτο,

που τον οδηγεί στη σύνδεση και στη συμεργασία με τους συνανθρώπους του με σκοπό το κοινό καθό. Αν οι άνθρωποι ακοινουθούν τα έμφυτα ένστικτα τους αιλιά και τη ποιηκή, θα θυσιάσουν αρμονικά, και ο έξαναγκαστικός ρόλος των νόμων και των θεσμών θα είναι αύριοτος.

Ο Κροπότικην, ένας από τους σημαντικούς θεωρητικούς του αναρχισμού, απέδωσε στον Ζήνωνα τον τίτλο του «καλύτερου εκφραστή της αναρχικής φιλοσοφίας στην αρχαία Ελλάδα».

Επίκτητος

Ουδέν κακού φύσις εν κόσμῳ γίγνεται.
(Τίποτε το κακό δεν κάνει η Φύση στον κόσμο.)

Νόμος βιωτικός έστιν ούτος, το ακόλουθον την φύει πράτειν. (Είναι νόμος της ίδιας της ζωής να δρασ σύμφωνα με τη φύση.)

Το κατά φύσιν την τουτ' έστι κατ' αρειόν

την έδρα της σχολής του (στην Νίκοπολη) και διδάσε μέχρι τον θάνατό του. Ήταν γνωστός για την παροιμιώδη αταράξια του, τη στωικότητα του και την απέριτη πιττόπιά του.

Ο Επίκτητος ταύτισε τη φυσική ζωή με την αρειή, διακριπρόσωντας ότι «το καταφύσιν την, τούτ' ουτή και αρειήν την». Πραγματικά επειθέρεος άνθρωπος είναι εκείνος ο οποίος πράτει πάντα κατά τη δική του θέδηση και τον οποίο κανείς δεν μπορεί να εμποδίσει. Η ικανοποίηση των επιθυμιών μας δεν πρέπει ούτε να εναποτίθεται στα χέρια κανενός ούτε να μας υποτάσσει σε πράγματα και ανθρώπους.

Και σαν πρών δούλος ο ίδιος συμβουτεύει. Ο αφέντης του καθενός είναι εκείνος, που μπορεί να του δωσει λίγη να του αφαιρέσει ή σαν αυτός ποθεί να αποκίνησε ή να απαλλαγεί από αυτά. Όποιος λοιπόν θέλει να είναι επειθέρεος δεν πρέπει ούτε να επιτίθεται ούτε ν' αποφεύγει κάπι ουπότι έχουσαν. Ειδεμήν θα είναι εκ των πραγμάτων ένας δούλος.

„Οὔτε γάρ ὄρχειν
Οὔτε ὄρχεσθαι ἔχειν, „
Ηρόδοτος

„Οὔτε νά υιερεωῦ θέλω
οὔτε νά μιερεοῦν..

Ηρόδοτος Ιστορίαι 5, 85

ΔΑΝΑΡΧΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΧΑΝΙΩΝ

ζην. (Το να zeis σύμφωνα με τη φύση είναι το ίδιο με το να zeis σύμφωνα με την αρειή.)

Στα μεταχριστιανικά χρόνια ο Επίκτητος, απειθέρεος δούλος, κάρισε στον Σωτικόμο τη τελείωσιά του αναπλαντή. Πασδι δούλων από τον Ιεράπολη τη Φρυγίας, έγινε και αυτός δούλος ενός δημοσίου υπαλλήλου στη Ρώμη, όπου και παρακοπούθησε μαθηματια φιλοσοφίας από τον Μουσούνιο Ρούφο. Αργότερα έγινε απειθέρεος και άρχισε να διδάσκει τη Σωτική φιλοσοφία. Στο διαγόμη του Δομιτιανού κατά την Σωτικών απειλήθηκε στην Ήπειρο, όπου μετέφερε και

Κυνικό

Στους Κυνικούς θα βρούμε την αναρχική πράξη με την διάπτωση καθημερινής και θεσμού της οργανωμένης κοινωνίας. Οι Κυνικοί ζούσαν σαν τα σκυτάλια (κύνος = σκύλος) και «γάργιζαν» για την πλάνη των συνανθρώπων τους και τις ανόπτες κοινωνικές συμβάσεις.

Ο Ανισθέντης ήταν ιδρυτής των Κυνικών, ο οποίος κήρυξε δημοσίως ότι δεν θα έπρεπε να υπάρχει κυβέρνηση, ατομική

ιδιοκτησία, επίσημη θρησκεία, γάμος.

Ο περίφημος Διογένης ο Σινωπεύς γεννήθηκε στη Σινώπη του Πόντου και πέθανε στην Κόρινθο, σε πληκτά 80 περίπου ετών (412-323 π.χ.). Ο σημαντικότερος εκπρόσωπος των Κυνικών, με τις πράξεις του γεγονοποίησε, τις κοινωνικές συμβάσεις. Για τον Διογένη μόνο η ικανοποίηση των φυσικών αναγκών οδήγησε στην ευτυχία και καμία σωματική ανάγκη δεν μπορεί να θεωρηθεί ανθική, αφού τη φύση της δημιουργεί όλες. Με την άσκηση, περιορίζονται οι ανάγκες στο ειλικριστικό δυνατό. Έτσι ο άνθρωπος αποκτάει αυτάρκεια με αποτέλεσμα όσο πιο λίτες είναι οι ανάγκες του, ίσος πιο εύκολο θα μπορεί να τις ικανοποιεί. Οι σωματικές αποθάνεσης αποφέρουν αδυναμία και αδικία.

Οι Κυνικοί απέριπταν τον ανθρώπινο πολιτισμό. Ο Νόμος δεν έχει καμία αποτίνωση αξίας απέναντι στη φύση, διότι οι

νόμοι είναι ανθρώπινα έργα και διαφέρουν από χώρα σε χώρα, επομένως δεν έχουν κύρος και είναι ανάδιποι σε βασισμού. Ήα τον πλόγο αυτό, ακριβώς, κανένα δικαστήριο δεν έχει αρρόδιο να κρίνει τις πράξεις κάποιου, ούτε και οποιαδήποτε εξουσία έχει το δικαίωμα να καθορίζει τη ζωή των ανθρώπων.

Το χρήμα είναι άχρηστο και επιζήμιο, ο Διογένης έλεγε «κατατρέψει το νόμοιμα». Κι έχει σημασία να θυμηθούμε εδώ πως οι πλειστοί οι νόμοι μας και «όμοιος» έχουν την ίδια ρίζα.

Τον πόλεμο τον καυπιρίζαε ο Διογένης με τον ιδιότυπο τρόπο του. Οι Κορινθίοι προειδημάζονταν πυρετώδως για να πολεμήσουν τον Φίλιππο της Μακεδονίας και για να μη φανεί ότι ο Διογένης μένει άπρακτος, πήρε κι αυτός το πιθάρι του και άρχισε να το τουσιάζει.

Η ισχύουσα μιθική δεν θα ζέψεψε της περιφρόνησής του που δεν δισταγε σα συνειρίσκεται με γυναίκες στη μέση του

δρόμου. Λέγεται επίσης ότι περπατώντες στους δρόμους της Αθήνας επιδεικνύοντας το μεσαίο του δάκτυλο στους περαστικούς, οι οποίοι σοκάρονταν και τότε τους έδειχνε το μικρό του δάχτυλο και τους ρωτούσε αν τους σκανδαλίζει και αυτό, γελοιοποιώντας έστι τον καθησυχερισμό τους.

Από τους συνεχιστές του ήταν ο Κράτης ο Θηβαίος, που έποισε ως επαίτης, έχοντας μάθη στα στο πλευρό του την Ισταρχία, αρχοντούποιη και αδελφή του επίσης κυνικού Μπτροκόπη.

Ο Κυνισμός μπόρεσε και διατρέπθηκε στους επόμενους αιώνες. Το 362 μ.χ. ο αυτοκράτορας του Βυζαντίου Ιουλιανός γράψει σε κάποιον σύγχρονό του κυνικό, τον Ηράκλειο, αναφερόμενος στον επίσης κυνικό Ονύμονας, που έποισε τα ρωμαϊκά κρόνια: «Αυτός ποιόν είναι ο στόχος του, να υπονοεύει σε κάθε σεβασμό προς τους θεούς, να γειτοποιούσε όλη την ανθρώπινη σοφία, να ποδο-

πατίσει όλους τους νόμους για την υψηλή και τη δικαιούσην και επιπλέον, να ποδοπατίσει εκείνους τους νόμους οι οποίοι καράχτικαν από τους θεούς στις ψυχές μας... Οι πληστές βρίσκουν καταφύγιο σε έρημες περιοχές, ενώ αντίθετα οι κυνικοί πηγανούρχοι προκατέβατο σε ανάμεσά μας, υπονομεύοντας τους κοινωνικούς θεμελιώδεις».

Αθηναϊκή Δημοκρατία

Με τις μεταρρυθμίσεις του Σόλωνα, του Κλεισθένη (605 α. π.Χ.), του Εφιάλτη και του Περικλή (5ος αι. π.Χ.), η ευσούσια πέραση σταδιακά εξ οποκλήπτου στα κέρια του αθηναϊκού δήμου και μόνο το δικαστήριο του Αρέου Πάγου παρέμεινε στους ευγενείς, διαπρόταντας ωστόσο περιορισμένες αρμοδιότητες. Από τον Σόλωνα ήτη θεσπίστηκε η Ηλιαία, πλαϊκό δικαστήριο που το αποτελούσαν 6.000 πολίτες, εκπλεγμένοι με κάτιρο, και που

απέκτησε μεγάλη δύναμη τα επόμενα χρόνια.

Με κάθηρο πάντα ορίζονταν τα μέλη της Βουλής, η οποία επόπειν και συνιόντεις οι διδότοις αφορούσε τον δημόσιο βίο, όπως θέματα εξωτερικής και εσωτερικής πολιτικής, θρησκευτικής εκδηλώσεις, διασκέψεων των δημόσιων οικονομικών, πολεμική προπαρασκευή. Επεξέργαστόν τα θέματα που θα θέτονταν για συζήτηση στην εκκλησία του δημού. Για το αθηναϊκό πολιτευόμα είχε μεγάλη σημασία ο να μπορούν να συμμετέχουν στη Βουλή ακόμη και οι πιο απόδι πολίτες.

Ο πυρήνας της αθηναϊκής δημοκρατίας ήταν η εκκλησία του δημού, στην οποία συμμετέχαν όλοι οι Αθηναίοι πολίτες άνω των 20 ετών. Συνέβραζε τακτικά και έκτακτα, περίπου 40 φορές τον χρόνο και οι δικαιοδοσίες της ήταν πολλές και καίριες. Ψήφιζε νόμους, επέβαλε ποινές ακόμη και θανατικές, εξόριζε ή δήμευε πην περιουσία επικύρωνων ποιτών, ακύρων αποφάσεις δικαστηρίων, έτεγκε τα όργανα της διοίκησης, αποφάσισε που κήρυξη πολέμου ήταν η συμψήφιση ειρήνης, οργάνωνε τις πολεμικές επιχειρήσεις, καθόριζε την οικονομική πολιτική του κράτους. Η απεριόριστη δύναμη των ποιτών παίνεται και από τη διαδικασία του οστρακισμού, με τον οποίο οι Αθηναίοι υπέτειρα από ψυφοφορία εξόριζαν για 10 χρόνια, δύοις θεωρούσαν απειλή για τη δημοκρατία τους.

Ο τελευταίος χρονίς του αθηναϊκού ποιτευόματος ήταν οι δέκα στρατηγοί. Εκλέγονταν από την εκκλησία του δημού και είχαν μονοειδή θητεία, στο τέλος της οποίας πλογδούσιούσαν ενώπιον του ήλαυν. Ήταν εκτελεστικά όργανα της ήλικης βούλησης, την οποία έπρεπε να ικανοποιούν, καθώς ο έλεγχος από τους πολίτες και τη Βουλή ήταν διαρκής.

Στην Αθήνα υπήρχαν εξουσίες, νόμοι και ιδιοκτησία αιτιά της αθηναϊκής δημοκρατίας βασίστηκε στην οποκληρωτική συμμετοχή του ήλαυν στη δημόσια

Αναρχικές σκέψεις συναντούμε και σε άλλους Ελλήνες φιλοσόφους, όπως στον Αριστοτέλο την Κυρηναίο και στον Επίκουρο, «ουκ ἐστι τι καθευτὸν δι-

καιοσύνη, αιττά συνθήκι τι περὶ του μιδρὸν βλάπτειν μιδρὸν βλάπτεσθαι». (Δεν υπάρχει καμιά συνικειμενική δικαιοσύνη. Αυτή είναι αιττά μια συνθήκη μεταξύ των ανθρώπων να μη βλάπτουν και να μη βλάπτονται).

Κοινή αποδοχή είναι η υπεροχή της φυσικής έξουσίας του αιτόμου έναντι της κρατικής, με έμφαση στη σημασία της πιδονής.

Προμηθέας

Αξίζει να αναφερθούμε και στον Προμηθέα, μια καθαρά αναρχική μορφή της μυθολογίας που αποθανάτισε ο Αισχύλος στην περίφημη Τραγωδία του «Προμηθέας Δεσμώτη», στην αρχή της οποίας ιδιγούντες τον «Ιγιαντα» για να τον καρφώσουν «στο Βράχο του Καυκάσου», για την αυναπακότη του προς τους θεούς και προς τον αρχηγό τους Δία, οι δεσμοφύλακες Κράτος και Βία...

Ο «πυρφόρος», «δαδάνωχος» φιλάνθρωπος Προμηθέας, όπως τον χαρακτηρίζει ο Αισχύλος, έκλεψε από τους θεούς και έδωσε στους ανθρώπους το θεῖο δύρο της φωτός, το «πυρ του νου», τη νόστια, ανυψώνοντάς τους από την προηγούμενη ζωώδη κατάστασή τους. «Πρώτα ποιόν ἔβλεπαν καὶ μάταια ἔβλεπαν. Ἅκουαν καὶ δέν ἀκουαν, ὁμοία με μορφές. Ονειρέων το μακρὸν δύο περνούσαν. Ἀστοχα δύτα τα μπρέδευσαν.»

Μια πραγματικά εξάίρετη, «εωασφορική» κι επαναστατική πράξη, μια πράξη συνειδητής συνταρσίας και ανιδιοτελής προσφοράς: έκλεψε τον «πλόγωνα» και το νου από τους θεούς, που το κρατούσαν μόνον για την εαυτό τους, και το χάρισε ανιδιοτελώς στους πρών ζωανθρώπους, κάνοντας να λήψει για πρώτη φορά μέσα στο κεφάλι τους το «πυρ του νου».

Η ποιτική ανιστοσύνα αυτού του συμβολή-σημού μεταφέρει ανάλογες ιδέες απελευθέρωσης. Οι ιδέες της ελευθερίας περνούν από αυτήν της δικαιοσύνης και της αρμονίας με την φύση και τις ανθρώπινες σχέσεις. Αναρχία δεν είναι μια ιδεογογνία που θα πρέπει να τα βάλλει και να βάλλεται από άλλες. Είναι ο δρόμος της αυτάρκειας, της ισότητας και της ελευθερίας από όσα δεσμεύουν τον άνθρωπο.

1η Διαδοση

έντυπο δρόμου για τη διάδοση της εξέγερσης Σεπτέμβριος 2018